

Kgotlhelelo e tsala katlego

Setswana

Maxwell N Mamathuba

Kgotlhelelo e tsala katlego

E kwadilwe ke Maxwell N Mamathuba
Botaki ka Ntibile Zonke

Thanolo ka Motlhabane Modise

Botshelo o nna kwa motseng wa Tšhaneng le rraagwe, Rre Badirileng, mmaagwe, Mme Masindi le Ntatemogolo wa gagwe, Rre Ntaeleng.

Go na le dikago di le pedi ka fa lolapeng lwa gagabo, jarata ya gagabo e ageletswe ka terata e e tlabang.

Go na le motheo-kago wa dikamore tse tlhano, fela ke dikamore di le pedi tseo di agilweng ga jaana.

Rre Badirileng o simolotse go aga ntlo, fa a santse a dira kwa Lebenkeleng leo le rekisang dilo tsothe la Motshupisi.

Kago e nngwe ke ntlwana eo e ruletsweng ka bojang, eo e leng ntlwana yabo boapeelo, ke koo Mmaagwe a apeelang kwa teng.

Ka dinako dingwe botlhe ba lelapa ba jela dijo tsa bona tsa dilalelo kwa ntlong-boapelong. Botshelo o ne a le dinyaga di le lesome-le-bobedi fa kgang-khutshwe e, e simololwa go tlotlwa.

E ne ele mosimane yo o siameng a rata ba lolapa iwa gaabo le botlhe ba losika lwa gagwe.

O ne gape a itse gore, gona le dilo di le dintsi tseo masika a mangwe a nang le tsona, mme bona ba sena tsona.

Basimane ba le bantsi ba dinyaga tsa gagwe, ba ne ba nale dipere-tshitswana, mme ena a sena yona.

Fa a ne a kopa rraagwe gore a morekele peretshitswana, one a mmolelela gore o tla dira jalo fa a sena go bona madi, mme o ne a amogela karabo eo.

O ne a tlotla rraagwe le Ntataagwe-mogolo ka pelo yotlhe ya gagwe.

Rre Badirileng o ne morago a sutisiwa mo tirong ya gagwe kwa Lebenkeleng leo le rekisang dilo tsothe la Motshupisi.

Lefa gontse jalo, ga aka a nna fela mo mathuding, mme o ne a simolola go itirela lotseno. O ne a simolola tiro ya go dira ka legong Bokapentara a itirela ka boena, jaaka moipereki go tswa mo gae.

O ne a dira ditulo, ditafole, maswana a magong dikgabiswa le sengwe le sengwe, seo batho ba neng ba ka kopa gore a ba betlele sona.

Botshelo o ne atle a thuse rraagwe thapama morago ga nako ya sekolo.

O ne atle a romiwe go ya go tsamaisa dilo tse di kopilweng, kgotsa mo mafelong a beke, a rekisa dilwana.

Fela fa malatsi a ntse a tsamaya, dithekiso di ne tsa bonala di le bonya, mme Rre Badirileng a lemoga gore fa jaanong a sa tlhole a dira lotseno jaaka mo nakong e e fetileng. Maswana a legong le kgobo di ne di rekiwa botoka.

A tshwenyega, mme se se ne sa tlisa kgatelelo ya maikutlo mo go ena.

Mokgwa wa go tshela botshelo jwa gagwe o ne wa fetoga, mme a simolola go palelwa ke go kgotlhelela e bile a nna pelo-khutshwane.

A simolola go nna manganga, gape a na le dikakanyo tse di fosagetseng, mo go sengwe le sengwe.

Botshelo o ne a tseba sekolo kwa sekolong se se potlana, seo se neng se le gaufi le legae la gagwe.

Mmaagwe o ne atle a mo rotloetse gore a ithute thata, gone thuto ele yona eo e neng e tla montshang mo lehumeng. O ne a mo utlwelela mme a godisa lorato lwa go buisa.

O ne a sa ithute fela dibuka tsa sekolo mme a buisa buka nngwe le nngwe eo a neng a kopana le yona.

O ne gape atle a buise makwalodikgang le dimakasine. Se se ne sa feleletsa se dira gore a nne le kitso le tshedimosetso eo e gaisang ya balekane ba gagwe.

Botshelo o ne ka gale atle a adime buka, morago ga dibeke di le pedi go ya go di le tharo kwa laeboraring ya sekolo.

O ne a buisa dibuka tsa dikhutswe tsa sekgowa, tseo di neng tsa oketsa kitso ya diteme.

Kwa bofelong, barutabana ba le bantsi ba ne ba mo tlotlomaletsa ka tiragatso e ntle ya gagwe. Ka gale o ne a iponela maduo a a kwa godimo fa diteko di ne di kwalwa.

Fa mmaagwe a ne a ya go tsaya dipholo tsa gagwe, o ne a boela kwa gae a itumetse thata.

Unifomo ya ga Botshelo ya sekolo e ne e setse e galogile kantlha ya go tlhatswiwa gantsi. E ne e rokilwe gantsinyana mo mafelong ao a farologaneng. Mmaagwe o ne a di roka fa di gagogileng teng.

Basadi ba bangwe ba ne batle ba mothuse, fa a ile kwa nokeng go ya go tlhatswa diaparo tsa gagwe. Ba ne ba lemoga gore ga a na sesepa se se lekaneng, mme fela a na le sesepa se nnye.

Ba ne ba mo neela sesepa sa molora se se ntsi, seo a neng a tlaa se dirisa le mo nakong e e tlang. O ne a khubama mme a leboga basadi ba, ka bopelontle le mowa wa goneelanang.

Botshelo o ne a sena ditlhako tsa sekolo. Ntsalaagwe o ne ka nako nngwe a mo neela para ya ditlhako, fela e ne e se ditlhako tsa sekolo.

NECT le lebenkele la Woolworths di ne tsa mo tlhaga thuso. Ba ne ba neelana ka ditlhako tsa sekolo kwa sekolong sa gagwe. Tseo di neng tsa neelwa mo moletlong yo o neng o rulagantswe kwa sekolong.

Barutwana bao ba neng ba tlhophilwe, go akaretsa le Botshelo, ba ne ba newa ditlhako le dikgetsana tsa sekolo.

Botshelo o ne mo malatsing a mangwe a ya sekolong a sa ja sepe. Ka lesego, go na le lenaane la dijo kwa sekolong, koo barutwana ba newang dijo ka nako ya go ja.

Botshelo ga mmogo le barutwana ba bangwe, go tswa kwa malapeng ao a humanegileng, ba ne ba neelwa dijo tsa tlaleletso, go tswa go tse di setseng. Ba ne ba tsaya dijo tseo go ya go dija ka nako ya dilalelo kwa gae.

Fa sekolo se tswalwa, ba ne ba newa dijo tseo di sa apeiwang mme di sa senyege jaaka bupi, dinawa jalo jalo.

Se, se ne se netefatsa gore, ga ba sotlwe ke tlala ka malatsi a boikhutso fa dikolo di tswaletswe.

Fa a ne a dira Mophato wa bosupa (7), rraagwe Botshelo o ne a mo rulaganyetsa gore a ye go tsena kwa sekolong se segolo sa Molelo.

O ne a tsaya diforomo mme a di tlatsa go ikwadisetsa mophato wa borobedi (8).

Fa a falola mophato wa bosupa (7), ka maduo aa kwa godimo, o ne a amogelwa kwa sekolong se segolo sa Molelo. Diaparo tsa sekolo se segolwane sa Molelo di ne di farologana le tsa kwa sekolong se se potlana, ene ele ditlhako fela tseo di neng di tshwana.

Rraagwe o ne a tsamaya le ena go ya kwa mabenkeleng, mme o ne a morekela para ya marukgwe le hempe e le nngwe fela. Ga aka a kgona go morekela terekesutu ka gonne a ne a sena madi ao a lekaneng.

Botshelo o ne a amogelwa kwa sekolong se segolo sa Molelo. Baithuti ba ne ba tshwanetse go apara diaparo tsa sekolo ka Mosupologo, Labobedi le Labone.

Laboraro e ne e le letsatsi la terekesutu, gone e ne e le letsatsi la metshameko.

Labotlhano e ne e le letsatsi la boitapoloso, moo ba neng ba kgona go ka apara diaparo tse ba itlhophelang tsona, fela ba tshwanetse go duela diranta di le tlhano.

Botshelo ka gale o ne a otlhaiwa gonne, a sa apara terekesutu ka Laboraro.

O ne a sa obamele matsatsi a botlhofo gonne o ne a sena madi a go duela gape, a sena diaparo tse dintle.

Morago ga dikgwedi tse mmalwa kwa sekolong se segolwane, Botshelo o ne a lemoga gore Botshelo bo a mo ketefalela: O ne a apara diaparo di le dingwe beke yotlhe.

Dilo di ne tsa fitlha kwa setlhoweng fa Laboraro yo mongwe, borukhwe jwa gagwe bo ne ba gagoga kwa morago.

Basimane ba bangwe ba ne ba dira metlae ka ene fa ba bangwe ba ne ba mosotla. O ne a lekeledisa hemepe ya gagwe kwa ntle ga borukgwe go thibela phatlha.

Selo se se ne sa dira kgotlhang magareng ga barutabana, ka gonne se se ne se sa dumelelwa kwa sekolong.

Mo tshokologong eo, o ne a bolela le batsadi ba gagwe, mme a ba tlhalosetsa gore botshelo jwa kwa sekolong, ga a sa kgona go bo kgotlhelela.

O ne a ba bolelela gore o solofela fa a tshwanetse go emisa go ya sekolong, gonne a ne a sotlega.

Rraagwe o ne a mo kopa gore a mmontshe dibuka tsa gagwe.

Fa a sena go di lebelela, o ne a lemoga fa a iponetse maduo a a kwa godimo, mo ditirwana tsa ka fa phaposing, ditirwana tsa kwa gae le diteko.

O ne a re, "Mosimane, o dira bontle mo dirutweng tsotlhe. Se ke sona selo se se botlhokwa mo dilong tsotlhe, tse dingwe di tla feta."

Mmaagwe o ne a re, "Kgotlhelelo e tsala katlego, thuto ke yona fela sebetsa seo se ka go gololang gotlhelele mo lehumeng."

Botshelo o ne a araba ka gore, "Ke tlhaloganya seo lo se buang, fela ke a sotlega kwa sekolong. A ke ikhutseng ngwaga o le mongwe fa re santse re leka go kgobokanya madi, mme ke tla boela sekolong ngwaga yo o tlang. Ke tla tsosolosa tshingwana ya dijalo, ka jala e bile ka rekisa merogo gape ka thusa rre ka tiro ya gagwe ya legong."

Rraagwe o ne a re, "A ke ye go buisana le mogokgo. Mme wa gago a tswelela go roka borukgwe jo bo gagogileng."

Rre Badirileng a tloga mme a ya kwa legaeng la Rre Mogwadi, mogokgo wa sekolo.

O ne a nna mo ntlong ya metlhatlhagano e mebedi, Legora la yona le ne le agilwe ka majwe ao a segilweng.

O ne a ema mo kgorong mme a goeletsa a re, "Madume!"

Kgoro e ne ya simolola go bulega, kantle le go kgaramediwa kgotsa go gogiwa ke ope. Rre Mogwadi o ne a tlhagelela, go mo amogela.

"Fa ke bona kgoro e ipula ka bo yona, go sena ope yo o bonagalang, ke ne ka akanya ke le esi, gore ke ne nka tlhokafala, ka ntlha ya go lomiwa fa dintšwa di kabo di le teng," Ga bua Rre Badirileng.

Rre Mogwadi o ne a araba, "Ke ne ke baya koloji ka fa karatšheng, fela ga gona dintšwa ka fa."

"Ke gakgamaletse ketelo le go go bona Rre Badirileng! Ke sebaka se seleele ke sa go bone!"

"Ke nnete labofelo fa ke ne ke tla fa, ene ele fa ke ne ke go direla diraka ka mo karatšheng," ga araba Rre Badirileng.

Fa ba sena go nna fa fatshe ka mo ntlong, Rre Badirileng o ne a tlhalosa mathata ao a nang le ona, go fitlhelela ditlhokego tsa mosimane wa gagwe tsa sekolo.

Rre Mogwadi o ne a re, “Ke tla go thusa, fa e le gore a ka tla go dira mo go nna morago ga sekolo.

Mmolelele gore a tle go mpona kwa kantorong ya me, kamoso phakela. Rre Badirileng o ne a tsamaya a ikutlwa a itumetse thata.

Fa a fitlha kwa gae, a tlhalosetsa mosadi le morwaagwe sengwe le sengwe, mme a feleletsa ka gore, "Santlha fa o tsena kwa sekolong mo mosong o ye go bona mogokgo kwa kantorong ya gagwe."

Mogokgo o mmoleletse gore o tshwanetse go dira eng, fa a fitlha kwa ga gagwe mme a mosolofetsa go morekela diaparo tsa sekolo le terekesutu.

Ka jalo, go simolola ka letsatsi leo, Botshelo a fetsa nako ya gagwe morago ga sekolo, a dira kwa ntlong ya mogokgo. A atisa go tla gae ka bonako ka Lamatlhatso, mme ka Latshipi o ne a sa dire. Rre Mogwadi a reka diaparo tsotlhe jaaka a ne a tshepisetse.

Kwa bofelong ba ngwaga Botshelo a dira bontle e bile a falola mophato wa borobedi (8), ka maduo a a kwa godimo. A tswelela go dira kwa ga mogokgo le ngwaga yoo latelang mme a falola mophato wa borobongwe.

Rre Mogwadi o ne a na le bana ba le babedi,
Thuto le Glory.

Thuto o ne a le mogolo mme Glory a le mo
dinyageng tsa ga Botshelo, e bile ba ne ba le mo
mophatong o le mongwe.

Mme fela, Thuto le Glory ba ne ba tsena kwa
sekolong se segolo sa Toloane.

Ba ne ba tsamaya ka tekisi gone sekolo sa
bone se ne se le kgakala.

Lefa a ne ale kwa mophatong yo o kwa godingwana, Thuto o ne atle a tlotlomatse Botshelo ka kitso ya gagwe ya Dipalo le bonetetsi/Saense.

Ka bobedi Glory le Botshelo ba ne ba fetela kwa mophatong wa bo lesome le bongwe (11), kwa bokhutlong jwa ngwaga.

Fa a ne a le mo mophatong wa bolesome le bobedi (12), Botshelo o ne a fetsa nako ya gagwe e ntsi kwa lolapeng lwa ga Mogwadi.

O ne a emela Glory, gore a boe gotswa kwa sekolong gore a mothuse ka tirogae ya gagwe.

Lefa a ne a sa dire ka latshipi, o ne atle a ba etele, mme ba ne ba ithuta mmogo.

O ne a falola mophato wa bolesomepedi (12) ka dinaledi mo Dipalong, Bonetetsi/Saense le Seisimane/sekgowa.

Dikhamphani di le dintsi di ne tsa ithaopa go mo neela ketleetso-madi, gore a ye go ithuta kwa setheong sa thuto e e kgolwane, Unibesiting ya tlhopo ya gagwe.

O ne a itlhophele ketleeletso e e neng e rebolwa ke setheo sa tirelo se setona go ya go ithutela boenjenire jwa tikologo kwa setheong se segolwane sa thuto sa kwa Motse Kapa.

Ba ne ba ithaopa go mo duelela madi a dithuto, bodulo, dijo, dibuka le sepalangwa.

Ba ne ba morekela tekete ya sefofane mme a tsamaya ka sefofane lwantlha mo botshelong jwa gagwe. Ka kgwedi ya Seetebosigo o ne a romelela rraagwe madi gore a feleletse go aga ntlo.

O ne a mmolelela gore, madi ao ane a tswa mogo ao a neng a ipoloketse one, go tswa mo mading a kgetsana ao a neng a a amogetse gotswa mo setheong sa bodirelo. O ne ka gale a ba romelela madi a go reka dijo, gore go seka ga tlhokega sepe kwa gae.

Botshelo o ne a wetsa dithuto tsa gagwe tsa boenjeneri jwa tikologo mo ngwageng wa bone.

Batsadi ba gagwe le bona ba ne ba pagama sefofane lwantlha go ya go iponela moletlo wa dikapeso tsa morwa wa bona.

Setheo sa tirelo se ne sa moneela tiro kwa Porofenseng ya Kapa Bophirima. E ne ya re morago a isiwa gonna tlhogo ya sedika kwa lekaleng la Porofense ya Gauteng.

Fa a tla gae ka malatsi a boikhutso, o ne a jela Rre Mogwadi nala go mo lebogela bopelontle go moneela thuso fa e ne e santse ele moithuti kwa sekolong se sogolo sa Molelo.

O ne gape a agela rraagwe lefelobodirelo le legolwane le go morekela didiriswa tsa motlakase. Kgotlhelelo ka nnete e tsala katlego.

DITEBOGO

Mokwadi

Maxwell N Mamathuba

Motaki

Ntibile Zonke

Morulaganyi 1

Pandelani Claudine Rambau

Morulaganyi 2

Mukondeleli Constance Nēmbahe

Morulaganyi 3

Ndivhuwo Mulaudzi

Motlhami

PixelPing Design

Mofetodi

Motlhabane Modise

Motlhotlhomisi

Glanice Masilo

ISBN 978-0-638-00816-6

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

